

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ก. สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขาเรื่อง "คำซ้อน" สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมด้วยการเรียนวิชาบทเรียนแบบโปรแกรมในภาคต้น ปีการศึกษา 2520 สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง และได้ทดลองสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "คำซ้อน" สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง โดยสร้างเป็นบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง และชนิดสาขา ประกอบการเรียนวิชานี้ด้วย

2. ศึกษาวิธีสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมาจัดทำ

3. ศึกษาหลักสูตร ตำราภาษาไทย แบบเรียน และวิทยานิพนธ์ เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา เรื่องคำซ้อนที่จะนำมาสร้างเป็นบทเรียน ดังรายชื่อหนังสือต่อไปนี้

หลักสูตร	ได้แก่	- หลักสูตรการฝึกหัดครู ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519
ตำราภาษาไทย	ได้แก่	- ตำราหลักภาษาไทย ของพระยาอุปทิศศิลปสาร
		- หนังสือนิรุกติศาสตร์ ภาค 2 ของพระยาอนุমানราชชน
		- หนังสือลักษณะภาษาไทย ของบรรจบ พันธุเมธา

- หนังสือหลักภาษาไทย ป.ม. ของสุริวงค์
พงศ์ไพบูลย์
- แบบเรียน ได้แก่ — หนังสือการใช้ภาษา — หลักภาษา ท. 503
— ท. 504 ของจำนงค์ ทองประเสริฐ
- วิทยานิพนธ์ ได้แก่ — วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
เรื่อง คำซ้อนในภาษาไทย ของรัฐภาพรรณ
เศวทรวิวัฒน์

แบ่งเนื้อหาเรื่อง "คำซ้อน" ออกเป็น 2 หน่วย คือ
หน่วยที่ 1 เรื่อง ความหมายของคำซ้อนและคำซ้อนเพื่อความหมาย
หน่วยที่ 2 เรื่อง คำซ้อนเพื่อเสียง

กำหนดความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียนแต่ละหน่วย
สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนและหลังเรียนบทเรียน
สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเป็นชนิดสาขา จำนวน 122 กรอบ

ข: หากคุณภาพของแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนและหลังเรียนบทเรียน
ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 92 ข้อ ให้
ครอบคลุมเนื้อหาวิชา และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ แล้วนำไป
ทดลองใช้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัย
ครูอุตรดิตถ์ ที่ได้เรียนเรื่องคำซ้อนในรายวิชา ไทย 211 ไปแล้ว จำนวน 49 คน แล้ว
นำผลการทดสอบนั้นมาวิเคราะห์หาค่าความยากและอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ
จากตารางวิเคราะห์ข้อสอบของ จุง - เต - ฟาน (Chung - Teh - Fan)¹

¹Chung - Teh - Fan ตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (พระนคร : วัฒนาพานิช,
2514) .

โดยถือว่า ข้อสอบที่ดีจะต้องมีระดับความยากตั้งแต่ .20 ถึง .80 และมีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป¹

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อทดสอบที่มีระดับความยากและอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ดังกล่าวไปทดสอบกับนักศึกษาที่เรียนเรื่องคำขอนไปแล้วอีกกลุ่มหนึ่ง จำนวน 109 คน และนำผลการทดสอบมาคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบทดสอบด้วยสูตร คูเกอร์ ริชาร์ดสัน สูตรที่ 21² ดังนี้

$$r_K - 21 = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\bar{X} (K - \bar{X})}{KS^2} \right]$$

เมื่อ	$r_K - 21$	คือ	ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ
	K	คือ	จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ
	$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ย (มีขนิมเลขคณิต)
	S^2	คือ	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง

ค. หาประสิทธิภาพของบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขา

การหาประสิทธิภาพของบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขาตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 นั้น ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

1. การทดลองชั้น 1 คน การทดลองชั้นนี้ ผู้วิจัยได้เลือกนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงวิชาเอกภาษาไทยที่ได้คะแนนวิชาภาษาไทยต่ำในภาคเรียนก่อน (เกรด D) มาทดลองบทเรียน 1 คน

¹ ชาวล แพร์ทกอล, เทคนิคการวัดผล (ฉบับปรับปรุง พิมพ์ครั้งที่ 6, พระนคร : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 317.

² Norman E. Croulund, Constructing Achievement Tests (Englewood Cliffs, N.J. : Prentice - Hall, 1968), pp. 95 - 97.

วิธีการทดลอง ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนที่ผ่านการวิเคราะห์มาแล้วเพื่อวัดความรู้พื้นฐาน เสร็จแล้วให้นักศึกษาเรียนบทเรียนหน่วยที่ 1 และหน่วยที่ 2 คัดต่อกัน เป็นเวลาประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่ง

เมื่อตรวจผลการทดลองและอภิปรายซักถามนักศึกษาที่ทำการทดลองแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขบทเรียนเพื่อทดลองในขั้นต่อไป

2. การทดลองชั้นกลุ่มเล็ก การทดลองชั้นนี้ ผู้วิจัยได้เลือกนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงวิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ จำนวน 10 คน มาทดลอง ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาที่ได้คะแนนวิชาภาษาไทยสูงในภาคเรียนก่อน (เกรด A) 3 คน ปานกลาง (เกรด B - C) 4 คน และต่ำ (D) 3 คน

วิธีการทดลอง นำบทเรียนที่แก้ไขปรับปรุงโดยอาศัยข้อมูลจากการทดลองชั้น 1 คน มาทดลองเช่นเดียวกับการทดลองชั้น 1 คน ใช้เวลาเรียนตัดต่อกัน 2 ชั่วโมง 15 นาที

เมื่อวิเคราะห์ผลการทดลองแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขบทเรียนเพื่อทดลองขั้นต่อไป

3. การทดลองภาคสนาม การทดลองชั้นนี้ ผู้วิจัยใช้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงวิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ นอกเหนือจากผู้ที่ทดลองชั้น 1 คน และชั้น 10 คน จำนวน 100 คน

วิธีการทดลอง หลังจากให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนแล้ว และให้เรียนบทเรียนทั้ง 2 หน่วยซึ่งใช้เวลารวมกันประมาณ 2 ชั่วโมงแล้ว ได้ให้นักศึกษานำบทเรียนไปศึกษาทบทวนที่บ้าน แล้วจึงให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียนในวันรุ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขาเรื่อง "คำซ้อน" จำนวน 122 กรอบ
จำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

หน่วยที่ 1 เรื่อง ความหมายของคำซ้อนและคำซ้อนเพื่อความหมาย จำนวน 71 กรอบ เป็นกรอบหลัก 22 กรอบ กรอบสาขา 49 กรอบ

หน่วยที่ 2 เรื่อง คำซ้อนเพื่อเสียง จำนวน 51 กรอบ เป็นกรอบหลัก 16 กรอบ กรอบสาขา 35 กรอบ

2. แบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนและหลังเรียนบทเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกัน มีข้อทดสอบ 40 ข้อ จำนวน 100 ชุด

3. แผนภูมิที่เกิดเสียงสระเดี่ยวและสระประสมอย่างละ 100 ชุด

4. กระดาษคำตอบ (Answer Sheet) สำหรับการทดสอบ 200 แผ่น

5. กระดาษคำตอบ (Answer Sheet) สำหรับบทเรียน 100 แผ่น

การตรวจแบบฝึกหัดในบทเรียนและแบบทดสอบ

แบบฝึกหัดในบทเรียนเป็นคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 ข้อบ้างและ 3 ข้อบ้าง ถ้านักศึกษาตอบคำถามของกรอบหลักถูกต้องข้อละ 1 คะแนน

แบบทดสอบเป็นคำถามชนิด 4 ตัวเลือก ถ้านักศึกษาตอบถูกต้องข้อละ คะแนน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์มาตรฐาน

1. การหามาตรฐาน 90 ตัวแรก ทำดังนี้

1.1 ตรวจและให้คะแนนคำตอบในบทเรียนของนักศึกษาแต่ละคน

1.2 บันทึกคะแนนของแต่ละคน

1.3 นำคะแนนที่ได้จากข้อ 1.2 มาคิดเป็นร้อยละของจำนวนข้อทั้งหมดที่เป็นกรอบหลัก

1.4 นำคะแนรร้อยละจากข้อ 1.3 มาหาค่าเฉลี่ยด้วยจำนวนนักศึกษา 100 คน

1.5 พิจารณาหาค่าเฉลี่ยในข้อ 1.4 ว่าถึงเกณฑ์มาตรฐาน 90 ตัวแรกหรือไม่

2. การหามาตรฐาน 90 ตัวหลัง ทำดังนี้

2.1 ตรวจสอบและให้คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียนของนักศึกษา

ทุกคน

2.2 บันทึกคะแนนของแต่ละคน

2.3 นำคะแนนที่ได้จากข้อ 2.2 มาคิดร้อยละของจำนวนข้อทดสอบ

ทั้งหมด

2.4 นำคะแนนร้อยละจากข้อ 2.3 มาหาค่าเฉลี่ยด้วยจำนวนนักศึกษา

100 คน

2.5 พิจารณาค่าเฉลี่ยในข้อ 2.4 ว่าถึงเกณฑ์มาตรฐาน 90 ตัวหลัง

หรือไม่

ง. วิเคราะห์หาความมีนัยสำคัญของผลการทดลอง

การวิเคราะห์เพื่อหาความมีนัยสำคัญของผลการทดลองนั้น ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่นักศึกษาทำได้จากการทดสอบก่อนเรียนบทเรียน และการทดสอบหลังเรียนบทเรียนมาทดสอบความมีนัยสำคัญ โดยดำเนินการดังนี้

1. ตั้งสมมุติฐาน $H_0 : \mu_1 = \mu_2$

คะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนเท่ากับคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน

2. คำนวณหาค่ามีซิมิลเลขคณิตของผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนบทเรียน และคะแนนการทดสอบหลังเรียนบทเรียน ($\bar{d}$)

3. คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนบทเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียนบทเรียน (s_d)

4. คำนวณอัตราส่วนวิกฤต (z)

5. เปรียบเทียบค่าอัตราส่วนวิกฤตที่ได้จากการคำนวณในข้อ 4 กับค่าที่ได้จากการวางเพื่อหาข้อสรุปสมมุติฐาน